

Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (pierwsza izba w składzie powiększonym)

z dnia 7 marca 2012 r. *

Pomoc państwa — Opłata środowiskowa od wydobycia kruszywa w Zjednoczonym Królestwie —
Decyzja Komisji o niewnoszeniu zastrzeżeń — Korzyść — Selektywny charakter

W sprawie T-210/02 RENV

British Aggregates Association, z siedzibą w Lanark (Zjednoczone Królestwo), reprezentowany przez
C. Pounceya, J. Coombes, solicitors, oraz adwokata L. Van den Hendego,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez M. Afonso, J. Fletta oraz B. Martenczuka, działających
w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

popieranej przez:

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, reprezentowane początkowo przez
T. Harris, a następnie przez S. Ossowskiego, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych
przez M. Hall oraz G. Facennę, barristers,

interwenient,

mającej za przedmiot wniosek o stwierdzenie częściowej nieważności decyzji Komisji C(2002) 1478
wersja ostateczna z dnia 24 kwietnia 2002 r. dotyczącej sprawy pomocy państwa N 863/01 –
Zjednoczone Królestwo/Opłata za wydobycie kruszywa,

SĄD (pierwsza izba w składzie powiększonym),

w składzie: J. Azizi (sprawozdawca), prezes, I. Labucka, S. Frimodt Nielsen, J. Schwarcz i D. Gratsias,
sędziowie,

sekretarz: N. Rosner, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 16 maja 2011 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

- 1 Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu zostały przedstawione w pkt 1–25 wyroku Sądu z dnia 13 września 2006 r. w sprawie T-210/02 British Aggregates przeciwko Komisji, Zb. Orz. s. II-2789 (zwanym dalej „uchylonym wyrokiem” lub „wyrokiem Sądu”) w następujący sposób:

- „1 British Aggregates Association jest związkiem skupiającym małe niezależne przedsiębiorstwa zajmujące się eksploatacją kamieniołomów w Zjednoczonym Królestwie. Liczy on 55 członków, którzy eksploatują ponad 100 kamieniołomów.
- 2 Kruszywa to materiały okruchowe, chemicznie obojętne, wykorzystywane w sektorze budownictwa i robót publicznych. Mogą być one używane w postaci naturalnej, na przykład jako podszadzka lub podsypka, albo mieszane ze spoiwami, takimi jak cement (co umożliwia otrzymanie betonu) lub bitum. Niektóre naturalne materiały okruchowe, takie jak piasek lub żwir, mogą być uzyskiwane w drodze przesiewania. Inne materiały, takie jak skała zwięzła, muszą być rozdrobnione przed przesiewaniem. Kruszywa wykorzystywane dla różnych celów muszą spełniać odpowiednie wymagania, a o tym, czy nadają się one do zamierzonych celów, przesądzają właściwości fizyczne pierwotnego materiału. Tak więc wymagania dla wypełniaczy są mniej surowe niż wymagania dotyczące podsypki drogowej, a te z kolei są mniej surowe niż wymagania dla powierzchni intensywnie użytkowanych, takich jak warstwy ścieralne dróg lub podsypki pod tory kolejowe. Szersza gama materiałów może być używana w charakterze kruszywa, jeżeli wymagania są mniejsze, podczas gdy materiały odpowiadające wyższym wymaganiom są mniej liczne.

Finance Act 2001

- 3 Artykuły 16–49 części drugiej Finance Act 2001 (ustawy budżetowej na rok 2001, zwanej dalej »ustawą«) oraz jej załączniki nr 4–10 ustanawiają Aggregates Levy (opłatę za wydobycie kruszywa, zwaną dalej »AGL« lub »opłatą«) w Zjednoczonym Królestwie.
- 4 Przepisy przewidujące wprowadzenie AGL weszły w życie w dniu 1 kwietnia 2002 r. na podstawie rozporządzenia wykonawczego do ustawy.
- 5 Ustawa została zmieniona na mocy art. 129–133 oraz załącznika nr 38 do Finance Act 2002 (ustawy budżetowej na rok 2002). Zmienione w ten sposób przepisy przewidują zwolnienia dotyczące odpadów (spoils) powstałych przy wydobyciu niektórych minerałów, w szczególności łupku, łupku ilastego, gliny garncarskiej i kaolinu. Ponadto dodają one okres przejściowy na wprowadzenie tej opłaty w Irlandii Północnej.
- 6 AGL pobierana jest w wysokości 1,60 funta szterlinga (GBP) za tonę kruszywa będącego przedmiotem gospodarczego wykorzystania (art. 16 ust. 4 ustawy).
- 7 Artykuł 16 ust. 2 ustawy w zmienionym brzmieniu stanowi, że AGL staje się wymagalna z chwilą, gdy dana ilość kruszywa objętego tą opłatą staje się przedmiotem gospodarczego wykorzystania na terytorium Zjednoczonego Królestwa po dniu wejścia ustawy w życie. Opłata ta dotyczy zatem zarówno kruszywa przywożonego, jak i wydobywanego w Zjednoczonym Królestwie.
- 8 Artykuł 13 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego pozwala przedsiębiorstwu na skorzystanie z ulgi podatkowej, w przypadku gdy kruszywa objęte opłatą są wywożone lub transportowane poza Zjednoczone Królestwo bez poddawania ich dalszej obróbce.

9 Artykuł 17 ust. 1 ustawy w zmienionym brzmieniu stanowi:

»W rozumieniu niniejszej części 'kruszywo' oznacza (z zastrzeżeniem art. 18 poniżej) skałę, żwir lub piasek, jak również wszelkie materiały tymczasowo w nich zawarte lub naturalnie z nimi zmieszane«.

10 Artykuł 17 ust. 2 ustawy przewiduje, że kruszywo nie podlega opłacie w czterech przypadkach: jeśli jest wyraźnie zwolnione, jeśli uprzednio zostało użyte do celów budowlanych, jeśli uprzednio pobrana została od niego opłata za wydobycie lub jeśli w dniu wejścia w życie ustawy nie znajdowało się w miejscu wydobycia.

11 Artykuł 17 ust. 3 i 4 ustawy w zmienionym brzmieniu przewiduje pewne zwolnienia od opłaty.

12 Ponadto art. 18 ust. 1, 2 i 3 ustawy w zmienionym brzmieniu określa sposoby obróbki zwolnione od opłaty oraz materiały, których zwolnienie to dotyczy.

Postępowanie administracyjne oraz spór przed sądem krajowym

13 Pismem z dnia 24 września 2001 r. do Komisji wpłynęła [pierwsza] skarga [...] pochodząca od dwóch przedsiębiorstw niezwiązanych w żaden sposób ze stroną skarżącą w niniejszym postępowaniu, wnoszących o nieujawnianie ich tożsamości zainteresowanemu państwu członkowskiemu zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. [88 WE] (Dz.U. L 83, s. 1). Zasadniczo, zdaniem składających skargę do Komisji, wyłączenie niektórych materiałów spod zakresu zastosowania AGL, zwolnienie wywozu i wyłączenia dotyczące Irlandii Północnej stanowią pomoc państwa.

14 Pismem z dnia 20 grudnia 2001 r. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zgłosiło Komisji system pomocy państwa zatytułowany »Stopniowe wprowadzanie opłaty za wydobycie kruszywa w Irlandii Północnej«.

15 Pismem z dnia 6 lutego 2002 r. Komisja przekazała temu państwu członkowskiemu streszczenie pierwszej [złożonej do niej] skargi i wezwała je, po pierwsze, do przedstawienia uwag na temat tej skargi, a po drugie, do dostarczenia uzupełniających informacji na temat AGL. Wezwanie to zostało wykonane pismem z dnia 19 lutego 2002 r.

16 W dniu 11 lutego 2002 r. skarżąca zaskarżyła AGL przed High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division [wysoki trybunał (Anglia i Walia)] wydział ławy królewskiej]. Powoływała się między innymi na naruszenie wspólnotowych przepisów dotyczących pomocy państwa. Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2002 r. High Court of Justice oddalił skargę, lecz przyznał skarżącej prawo do wniesienia apelacji do Court of Appeal (England & Wales) [sądu apelacyjnego (Anglia i Walia)]. Po wniesieniu apelacji przez skarżącą Court of Appeal postanowił zawiesić postępowanie ze względu na wniesienie niniejszej skargi do Sądu.

17 Pismem z dnia 15 kwietnia 2002 r. strona skarżąca złożyła w międzyczasie do Komisji skargę na AGL [...]. Podniosła ona zasadniczo, że wyłączenie niektórych materiałów z zakresu zastosowania AGL, jak również zwolnienie wywozu od tej opłaty stanowi pomoc państwa. Natomiast wyłączenia dotyczące Irlandii Północnej zgłoszone przez władze Zjednoczonego Królestwa są niezgodne ze wspólnym rynkiem.

Zaskarżona decyzja

18 W dniu 24 kwietnia 2002 r. Komisja wydała [zaskarżoną] decyzję o niewnoszeniu zastrzeżeń wobec AGL [...].

- 19 W dniu 2 maja 2002 r. treść zaskarżonej decyzji została podana do wiadomości skarżącej przez władze Zjednoczonego Królestwa. Strona skarżąca została formalnie powiadomiona przez Komisję o decyzji pismem z dnia 27 czerwca 2002 r.
- 20 W decyzji tej ([pkt] 43) Komisja uznała, że opłata nie zawiera elementów pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, jako że jej zakres zastosowania uzasadniony jest logiką i charakterem systemu podatkowego. Ponadto, w ocenie Komisji, zgłoszone jej zwolnienie przyznane w odniesieniu do Irlandii Północnej jest zgodne ze wspólnym rynkiem.
- 21 Opisując zakres zastosowania AGL, Komisja zasadniczo podkreśla, że opłata ta pobierana jest od kruszywa naturalnego »oznaczającego kruszywo uzyskane z naturalnych złóż minerałów jako produkt pierwszego wydobycia«, złożone z »fragmentów skał, piasków i żwiru, nadające się do wykorzystania w stanie pierwotnym lub po obróbce mechanicznej, takiej jak rozdrabnianie, płukanie oraz przesiewanie« ([pkt] 8, 9). Jeśli chodzi o materiały objęte wyłączeniem oraz o zamierzone cele opłaty, to w [pkt] 11–13 zaskarżonej decyzji Komisja wskazuje:

»AGL nie będzie pobierana od materiałów stanowiących produkty uboczne lub odpady innych procesów. Według władz [Zjednoczonego Królestwa] do materiałów tych należą odpady łupku ilastego i kaolinu, odpady kopalniane, popiół, żużel wielkopiecowy, odpady szklane i gumowe. Podobnie opłata ta nie będzie dotyczyć kruszywa z recyklingu, obejmującego skałę, piasek i żwir, które były już przynajmniej raz wykorzystane (przede wszystkim w sektorze budownictwa i robót publicznych).

Według władz [Zjednoczonego Królestwa] wyłączenie tego rodzaju materiałów spod zakresu zastosowania AGL ma na celu zachęcenie do używania ich w charakterze materiałów budowlanych i zmniejszenie nadmiernego wydobycia kruszywa naturalnego, sprzyjając przez to racjonalnemu gospodarowaniu zasobami.

Wstępne przewidywania władz [Zjednoczonego Królestwa] opierają się na założeniu, że AGL pozwoli na zmniejszenie rozmiarów popytu na kruszywo naturalne średnio o 20 mln t rocznie, w stosunku do rocznego popytu w Zjednoczonym Królestwie wynoszącego około 230–250 mln t«.

- 22 W odniesieniu do oceny dotyczącej zakresu zastosowania AGL zaskarżona decyzja w [pkt] 29 i 31 stanowi:

»Komisja podnosi, że AGL będzie dotyczyła wyłącznie gospodarczego wykorzystania skał, piasku i żwiru używanego w charakterze kruszywa. Nie będzie dotyczyła tych materiałów w przypadku wykorzystywania ich do innych celów. AGL będzie pobierana jedynie od kruszywa naturalnego. Nie będzie pobierana od kruszywa uzyskiwanego jako produkt uboczny lub odpady innych procesów (kruszywo pochodne) ani od kruszywa z recyklingu. W konsekwencji Komisja ocenia, że AGL dotyczy wyłącznie niektórych sektorów działalności i niektórych przedsiębiorstw. Komisja stwierdza więc, że należy ocenić, czy zakres zastosowania AGL uzasadniony jest logiką i charakterem systemu podatkowego.

[...] Zjednoczone Królestwo, w ramach wykonywania przysługującej mu swobody określania swojego krajowego systemu podatkowego, zaplanowało AGL w taki sposób, aby zmaksymalizować wykorzystanie kruszywa z recyklingu lub innych produktów alternatywnych względem kruszywa naturalnego oraz aby promować racjonalne wykorzystywanie kruszywa naturalnego będącego zasobem nieodnawialnym. Związane z wydobyciem kruszywa szkody dla środowiska, które Zjednoczone Królestwo próbuje ograniczyć za pomocą AGL, obejmują nadmierny hałas, zapylenie, ograniczenie różnorodności biologicznej oraz degradację krajobrazu«.

- 23 W [pkt] 32 decyzji Komisja z powyższego wywodzi, że »AGL jest specyficzną opłatą o bardzo ograniczonym zakresie zastosowania, ustanowioną przez państwo członkowskie ze względu na szczególne cechy określonego sektora działalności«, oraz że »[s]truktura i zakres tej opłaty

odzwierciedlają wyraźne rozróżnienie pomiędzy wydobyciem kruszywa naturalnego, które to wydobycie pociąga za sobą niepożądane następstwa dla środowiska, a produkcją kruszywa pochodnego lub kruszywa z recyklingu stanowiącą ważny wkład w obróbkę skał, piasku i żwiru będących skutkiem wydobycia lub innych prac albo innego rodzaju obróbki, przeprowadzanych zgodnie z prawem w innych celach».

- 24 W odniesieniu do zwolnienia dotyczącego kruszywa wywożonego bez uprzedniego przetwarzania na terytorium Zjednoczonego Królestwa zaskarżona decyzja w [pkt] 33 stanowi:

»[...] rozwiązanie to uzasadnione jest okolicznością, że kruszywo może być objęte zwolnieniem w Zjednoczonym Królestwie, jeśli jest wykorzystywane w ramach procesów produkcji objętych zwolnieniem (np. produkcja szkła, plastiku, papieru, nawozów i pestycydów). Biorąc pod uwagę, że władze [Zjednoczonego Królestwa] nie mogą sprawować kontroli wykorzystania kruszywa poza swoim terytorium, zwolnienie dotyczące wywozu jest niezbędne dla zapewnienia eksporterom kruszywa pewności prawa oraz w celu uniknięcia nierównego traktowania wywozu kruszywa, który w innym przypadku objęty byłby zwolnieniem na terytorium Zjednoczonego Królestwa».

- 25 W [pkt] 34 Komisja stwierdza:

»[Z] charakteru i z ogólnej struktury tej opłaty wynika, że nie znajduje ona zastosowania do kruszywa pochodnego ani do kruszywa z recyklingu. Objęcie opłatą wydobycia kruszywa naturalnego przyczyni się do mniejszego wydobycia kruszywa pierwotnego, ograniczenia korzystania z surowców nieodnawialnych i zmniejszenia szkodliwych skutków dla środowiska. Komisja jest zatem zdania, że korzyści, jakie mogą powstać dla niektórych przedsiębiorstw w wyniku określenia zakresu zastosowania AGL, uzasadnione są charakterem i ogólną strukturą systemu podatkowego».

Sporne postępowania i żądania stron

- 2 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 lipca 2002 r. skarżąca, British Aggregates Association, wniosła skargę o stwierdzenie częściowej nieważności decyzji Komisji C(2002) 1478 wersja ostateczna z dnia 24 kwietnia 2002 r., dotyczącej sprawy pomocy państwa N 863/01 – Zjednoczone Królestwo/Opłata za wydobycie kruszywa (zwanej dalej „zaskarżoną decyzją”).
- 3 Postanowieniem prezesa drugiej izby Sądu z dnia 28 listopada 2002 r. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zostało dopuszczone do sprawy w charakterze interwenienta w celu poparcia żądań Komisji Wspólnot Europejskich.
- 4 Na poparcie swojej skargi skarżąca powołuje się, po pierwsze, na naruszenie art. 87 ust. 1 WE, po drugie, na brak uzasadnienia w rozumieniu art. 253 WE, po trzecie, na naruszenie przez Komisję ciężącego na niej obowiązku wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego w rozumieniu art. 88 ust. 2 WE, i po czwarte, na nieprzestrzeganie przez tę instytucję jej obowiązków podczas wstępnego postępowania wyjaśniającego w rozumieniu art. 88 ust. 3 WE.
- 5 Komisja zakwestionowała dopuszczalność skargi, twierdząc, że zaskarżona decyzja nie dotyczy skarżącej indywidualnie w rozumieniu art. 230 akapit czwarty WE.
- 6 Wyżej wymienionym w pkt 1 uchylonym wyrokiem Sąd, ze względów przedstawionych w pkt 45–68 tego wyroku, uznał skargę za dopuszczalną. Ponadto oddalił zarzuty pierwszy i drugi rozpatrzone łącznie, a następnie zarzuty trzeci i czwarty ze względów przedstawionych odpowiednio w pkt 104–156, 163–173 i 177–180 ww. w pkt 1 uchylonego wyroku. W konsekwencji Sąd oddalił skargę w całości.

- 7 Pismem złożonym w dniu 27 listopada 2006 r. skarżąca wniosła do Trybunału odwołanie mające na celu uchylenie ww. w pkt 1 wyroku Sądu i o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji, z wyjątkiem części dotyczącej zwolnienia obejmującego Irlandię Północną. Komisja wniosła odwołanie wzajemne, żądając, aby Trybunał uchylił zaskarżony wyrok i uznał skargę za niedopuszczalną. Zjednoczone Królestwo wniosło o oddalenie odwołania głównego.
- 8 Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie C-487/06 P British Aggregates przeciwko Komisji, Zb. Orz. s. I-10505 (zwanym dalej „wyrokiem wydanym w postępowaniu odwoławczym”), Trybunał uchylił ww. w pkt 1 wyrok Sądu i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.
- 9 Trybunał uznał w całości ocenę Sądu w przedmiocie dopuszczalności skargi (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 24–58).
- 10 W odniesieniu do istoty sprawy Trybunał orzekł, że Sąd dopuścił się dwóch naruszeń prawa.
- 11 Zdaniem Trybunału z jednej strony w pkt 115, 117, 120, 121, 128 ww. w pkt 1 uchylonego wyroku Sąd mylnie zinterpretował pojęcie pomocy państwa, w szczególności kryterium selektywności korzyści, które nie rozróżnia interwencji państwa według przyczyn lub celów, lecz definiuje je ze względu na ich skutki. W rezultacie Sąd nie mógł uwzględnić realizowanego celu środowiskowego, aby uzasadnić wyłączenie z zakresu zastosowania art. 87 ust. 1 WE środków pociągających za sobą selektywną korzyść (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 82–92).
- 12 Z drugiej strony Trybunał uznał, że w szczególności w pkt 118, 134, 139, 154, 171 ww. w pkt 1 uchylonego wyroku, orzekając, iż Komisja korzystała z szerokiego zakresu uznania przy stosowaniu art. 88 ust. 3 WE, Sąd popełnił błąd w odniesieniu do zakresu kontroli sądowej sprawowanej względem pojęcia pomocy, które ma charakter prawny i powinno być interpretowane na podstawie obiektywnych elementów. Z tego powodu, zdaniem Trybunału, sąd Unii Europejskiej powinien zasadniczo przeprowadzić pełną kontrolę w odniesieniu do kwestii, czy dany środek wchodzi w zakres zastosowania art. 87 ust. 1 WE. Zasada ta znajduje zastosowanie również do decyzji wydanych przez Komisję po zakończeniu wstępnego postępowania wyjaśniającego w rozumieniu art. 88 ust. 3 WE, ponieważ Komisja jest zobowiązana, nie dysponując w tym kontekście zakresem uznania, do wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 88 ust. 2 WE, gdy badanie wstępne nie pozwoliło jej przezwyciężyć wszelkich trudności w ocenie. Zdaniem Trybunału to naruszenie dotyczy całej analizy co do istoty zaskarżonej decyzji przeprowadzonej przez Sąd (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 109–115).
- 13 Trybunał również uwzględnił zastrzeżenie dotyczące pkt 112 ww. w pkt 1 uchylonego wyroku. Sąd uznał w nim zasadniczo, że Komisja przyjęła w całości zaskarżonej decyzji, a w szczególności w pkt 29 jej uzasadnienia, że pojęcie „kruszywo pierwotne” służy głównie do określenia kruszywa „podlegającego AGL”, podczas gdy pojęcie „kruszywo pochodne” odnosi się głównie do wymienionych w ustawie kruszyw „zwolnionych” z tej opłaty. Sąd wywnioskował z tego w szczególności, że Komisja ograniczyła się do potwierdzenia w tymże pkt 29, że „AGL nie będzie pobierana od produktów pochodnych lub odpadów pierwszego wydobycia, jeżeli są one zwolnione na podstawie ustawy”. Zdaniem Trybunału Sąd dokonał tym samym błędnej wykładni i zastąpił swoją własną wykładnią wykładnię wynikającą bezpośrednio z zaskarżonej decyzji, choć nie uzasadniał tego żaden element faktyczny (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 140–145, w szczególności pkt 144, 151).
- 14 Ponadto Trybunał uwzględnił zastrzeżenie dotyczące pkt 150 ww. w pkt 1 uchylonego wyroku odnoszące się do poszanowania obowiązku uzasadnienia na podstawie art. 253 WE. Zdaniem Trybunału wbrew temu, co Sąd orzekł w ww. punkcie, nie można uznać, że uzasadnienie oparte na art. 91 WE wiąże się z uzasadnieniem podanym w zaskarżonej decyzji, opartym na tym, iż władze Zjednoczonego Królestwa nie mają środków kontrolowania zastosowania materiałów jako kruszyw poza terytorium tego państwa członkowskiego, lecz stanowi ono w rzeczywistości odmienne uzasadnienie, dostarczone po wydaniu tej decyzji. W konsekwencji, zdaniem Trybunału, Sąd naruszył

art. 253 WE, uwzględniając to uzasadnienie w odniesieniu do motywów podanych w zaskarżonej decyzji (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 172–179, w szczególności pkt 178).

- 15 Wreszcie Trybunał oddalił zarzuty podniesione w odwołaniu oparte na naruszeniu prawa dotyczącym z jednej strony niewszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 88 ust. 2 WE (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 185–189) oraz z drugiej strony braku wystarczającego uzasadnienia zaskarżonej decyzji (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 192–194).
- 16 Trybunał ostatecznie postanowił uchylić ww. w pkt 1 wyrok Sądu, przekazać sprawę Sądowi do ponownego rozpoznania ze względu na dwa naruszenia prawa wymienione w pkt 11 i 12 powyżej oraz orzekł, że rozstrzygnięcie w sprawie kosztów nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 195, 197, 198).
- 17 Po przekazaniu niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania strony zostały wezwane do przedstawienia swych uwag w kwestii konsekwencji, jakie należy wyciągnąć z ww. w pkt 8 wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym dla rozstrzygnięcia sporu. Zgodnie z art. 119 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem skarżąca, Komisja i Zjednoczone Królestwo przedstawiły swoje uwagi.
- 18 Skarżąca wnosi do Sądu o:
 - stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji z wyjątkiem części dotyczącej zwolnienia obejmującego Irlandię Północną;
 - obciążenie Komisji kosztami postępowania, w tym także kosztami poniesionymi w ramach postępowania odwoławczego.
- 19 Komisja popierana przez Zjednoczone Królestwo wnosi do Sądu o:
 - oddalenie skargi;
 - obciążenie skarżącej kosztami postępowania.
- 20 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (pierwsza izba w składzie powiększonym) zdecydował o otwarciu procedury ustnej.
- 21 Na rozprawie w dniu 16 maja 2011 r. wysłuchano wystąpień stron oraz ich odpowiedzi na pytania zadane ustnie przez Sąd.
- 22 Na rozprawie, w ramach środka organizacji postępowania na podstawie art. 64 regulaminu postępowania, Sąd wezwał Komisję i Zjednoczone Królestwo do przedstawienia mu w terminie trzech tygodni wszelkich dokumentów lub odesłań do dokumentów już zawartych w aktach administracyjnych sprawy obejmujących niektóre okoliczności faktyczne postępowania administracyjnego wszczętego w następstwie zgłoszenia Aggregates Levy (opłaty od wydobywania kruszywa zwanej dalej „AGL” lub „opłatą”) w odniesieniu do wydobywania kruszywa „pierwotnego” przeznaczonego do gospodarczego wykorzystania. Sąd nie zamknął zatem procedury ustnej, co zostało odnotowane w protokole rozprawy.
- 23 Odrębnym pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 30 maja 2011 r. skarżąca zażądała, by Sąd nakazał Komisji i Zjednoczonemu Królestwu w ramach środków organizacji postępowania na podstawie art. 64 regulaminu postępowania przedstawienie dodatkowych informacji dotyczących niektórych okoliczności faktycznych zakwestionowanych na rozprawie. Komisja i Zjednoczone Królestwo przedstawiły swoje uwagi w przedmiocie tego wniosku w dniach 13 i 14 lipca 2011 r.

- 24 Odrębnymi pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 14 czerwca 2011 r. Komisja i Zjednoczone Królestwo odpowiednio zastosowały się do wezwania Sądu do przedłożenia dokumentów. Skarżąca przedstawiła uwagi w przedmiocie tych dokumentów w dniu 18 lipca 2011 r. i procedura ustna została zamknięta.

Co do prawa

1. Uwagi wstępne

- 25 Ponieważ Trybunał uznał ostatecznie ocenę Sądu dokonaną w ww. w pkt 1 uchylonym wyroku w przedmiocie dopuszczalności skargi (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 24–58), co strony uznały, należy stwierdzić, że skarga w niniejszej sprawie jest dopuszczalna, i ograniczyć ocenę Sądu do kwestii materialnej legalności zaskarżonej decyzji.
- 26 W tym celu w następstwie przekazania niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania z powodu naruszeń prawa stwierdzonych w pkt 82–92 i 109–115 ww. w pkt 8 wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym dotyczących mylnego zinterpretowania przez Sąd pojęcia pomocy państwa i zakresu kontroli sądowej zaskarżonej decyzji (zob. pkt 10–12, 16 powyżej), Sąd jest zobowiązany do ponownego zbadania wszystkich istotnych okoliczności faktycznych będących przedmiotem niniejszego sporu i do ich ponownego zakwalifikowania w świetle zakazu ustanowionego w art. 87 ust. 1 WE.
- 27 Sąd uważa zatem za niezbędne zbadanie zarzutu pierwszego dotyczącego naruszenia art. 87 ust. 1 WE.

2. W przedmiocie zarzutu pierwszego dotyczącego naruszenia art. 87 ust. 1 WE

Streszczenie uwag stron po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania

- 28 Skarżąca podnosi zasadniczo, że zaskarżona decyzja jest wadliwa z powodu mylnego zinterpretowania pojęcia pomocy państwa, w szczególności selektywnego charakteru korzyści wynikających z AGL. Ani Komisja, ani Zjednoczone Królestwo nie wykazały, że w świetle celu środowiskowego realizowanego przez AGL odmienne traktowanie niektórych kruszyw lub materiałów może być uzasadnione charakterem, ogólną strukturą lub logiką środowiskową ustawy. Niespójność zakresu stosowania AGL stwarza zatem korzyści o charakterze selektywnym zakazane na podstawie art. 87 ust. 1 WE. Zdaniem skarżącej niespójność tę potwierdza w szczególności zwolnienie z opłaty niektórych materiałów, takich jak łupek, glina i łupek ilasty, chociaż stanowią one „kruszywo” w rozumieniu ustawy i kruszywo z materiałów zastępczych podlega opłacie. Niemniej w braku jasnej definicji pojęcia kruszywa takie zwolnienie nie może być uzasadnione argumentem, zgodnie z którym AGL ma na celu zachęcenie do przekierowania popytu na kruszywo „naturalne” w stronę materiałów bardziej przyjaznych dla środowiska, w szczególności promowanie wykorzystywania kruszywa z recyklingu i innych produktów zastępczych, jak również efektywnego wykorzystania wspomnianego kruszywa naturalnego będącego zasobem nieodnawialnym (pkt 31 zaskarżonej decyzji).
- 29 W odniesieniu do zwolnienia wywozu skarżąca wnosi do Sądu o zakwestionowanie rozumowania zawartego w pkt 33 zaskarżonej decyzji, zgodnie z którym władze Zjednoczonego Królestwa nie są w stanie kontrolować wywozu kruszywa, co powoduje ryzyko nierównego traktowania wywożonego kruszywa. 90% kruszywa wywożonego i objętego zwolnieniem pochodzi bowiem z jednego tylko kamieniołomu granitu znajdującego się w Glensandzie w Szkocji. Żaden produkt pochodzący z tego kamieniołomu nie może zostać wykorzystany w ramach procesów obróbki objętych zwolnieniem

w Zjednoczonym Królestwie. Prawdziwym uzasadnieniem dla tego zwolnienia niemającym związku z charakterem i ogólną strukturą opłaty środowiskowej jest zatem zachowanie konkurencyjności. Zwolnienie wywozu stwarza więc selektywną korzyść w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE.

- 30 Komisja odpowiada, że w celu zastosowania art. 87 ust. 1 WE Sąd powinien „najpierw ocenić istnienie środka (lub »systemu«), który nie zawiera elementów pomocy państwa i nie uwzględnia celu ochrony środowiska lub charakteru albo ogólnej struktury systemu”.
- 31 Zdaniem Komisji w pierwszej kolejności należy bowiem stwierdzić, że wyjątkowe obciążenie podatkowe ciążące na ograniczonym sektorze nie jest pomocą państwa, przy czym nie ma potrzeby dokonywania oceny celów opłaty lub charakteru i ogólnej struktury systemu. W niniejszej sprawie kruszywo podlega opłacie, podczas gdy materiały inne niż kruszywo lub takie, które nie są używane w charakterze kruszywa, nie są objęte opłatą. W drugiej kolejności należy stwierdzić, że system przewiduje wyjątki w odniesieniu do produktów z recyklingu i w odniesieniu do substytutów kruszywa naturalnego, w szczególności gruzu, nawet wykorzystywanego jako kruszywo, oraz że odstępstwa te wynikają z charakteru lub z ogólnej struktury systemu i skutecznie przyczyniają się do dalszego ograniczenia wydobycia kruszywa naturalnego. Niemniej skarżąca nadal popełnia podstawowy błąd, chcąc przenieść cel ochrony środowiska, który wynika z charakteru lub z ogólnej struktury systemu, z drugiego do pierwszego etapu tych rozważań. Wbrew temu, co orzekł Sąd w ww. w pkt 1 uchylonego wyroku, rozumowanie to ma zastosowanie do każdej opłaty stanowiącej wyjątkowe obciążenie podatkowe ciążące na ograniczonym sektorze, bez względu na jej cele. W ww. w pkt 8 wyroku wydanym w postępowaniu odwoławczym słusznie zwrócono uwagę na ten błąd i tym samym potwierdzono zaskarżoną decyzję i stanowisko Komisji.
- 32 Komisja podważa argument, zgodnie z którym AGL nie przestrzega spójnej logiki z tego powodu, że pozostałe sektory wywierające porównywalny wpływ na środowisko naturalne nie podlegają opłacie (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 82, 86, 87). Wyjątkowe obciążenie podatkowe ciążące na ograniczonym sektorze, to jest sektorze kruszywa, nie zawiera elementów pomocy państwa na rzecz wszystkich innych sektorów nieobjętych opłatą. Te pozostałe sektory nie zostały objęte opłatą, ponieważ albo nie były sektorami kruszywa (węgiel, lignit, glina, kaolin, glina garncarska, łupek oraz łupek ilasty; ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 129), albo nie były wykorzystywane w charakterze kruszywa (wapń używany do produkcji cementu i piasek do produkcji szkła) (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 90–92, 128 zdanie pierwsze). W ww. w pkt 1 uchylonym wyroku Sąd słusznie oddalił ten argument skarżącej i orzekł, że co do zasady do państwa członkowskiego należy określanie towarów i usług, które postanawia obciążyć podatkiem, nie prowadząc przy tym do powstania pomocy państwa na rzecz innych sektorów mających porównywalny wpływ na środowisko naturalne (pkt 114–116, 128, 129 ww. w pkt 1 wyroku Sądu).
- 33 Niemniej Sąd poruszył zdaniem Komisji aspekt niewynikający z uzasadnienia zaskarżonej decyzji i na który Komisja nie powołała się w trakcie postępowania, ponieważ jest on niezgodny z utrwalonym orzecznictwem (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 84, 85, 87), mianowicie cel środowiskowy (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 115, 128). W opinii tej instytucji Sąd dokonał bowiem błędnej wykładni uzasadnienia zaskarżonej decyzji, przyjmując, że jest ono ograniczone do opłat środowiskowych, jako że uzasadnienie to ma zastosowanie do wszystkich podatków niezależnie od ich celu. Trybunał słusznie stwierdził ten błąd (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 86, 87). W celu jego sprostowania Sąd powinien wyłączyć cel środowiskowy z tej części swych rozważań, aby dojść do wniosku, że wyjątkowe obciążenie podatkowe ciążące na ograniczonym sektorze nie zawiera elementów pomocy państwa na rzecz wszystkich pozostałych sektorów niepodlegających opłacie i że nie występuje pomoc państwa na rzecz materiałów innych niż kruszywo i kruszywo przeznaczone do użytku wyłączonego z zakresu stosowania AGL. Komisja wyjaśnia w tym względzie, że Trybunał w ww. w pkt 8 wyroku wydanym w postępowaniu odwoławczym wyraźnie oddalił różne zastrzeżenia skarżącej dotyczące okoliczności, iż niektóre kruszywa są objęte opłatą, a niektóre materiały inne niż kruszywo lub które nie są wykorzystywane w charakterze kruszywa, jej nie podlegają.

- 34 Komisja utrzymuje, że w pkt 88 ww. w pkt 8 wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym Trybunał potwierdził tę ocenę, wskazując, iż dodanie w ww. w pkt 1 uchylonym wyroku celu środowiskowego jest ewidentnie sprzeczne z wyłączeniem innych sektorów szkodliwych dla środowiska naturalnego, takich jak sektor węgla i z przywołaniem innych celów, aby uzasadnić nieobjęcie opłatą tych innych sektorów, w tym woli zachowania międzynarodowej konkurencyjności. W tym względzie Trybunał słusznie stwierdził, że takiej sprzeczności nie można wyeliminować przez powołanie się na uzasadnienie oparte na charakterze lub na ogólnej strukturze systemu, zwłaszcza że „to nie cel się liczy, lecz skutki” (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 84, 85, 87).
- 35 W odniesieniu do dokonanego przez Sąd w pkt 120 i 121 ww. w pkt 1 uchylonego wyroku rozróżnienia między sytuacją rozpatrywaną w niniejszej sprawie a tą, która doprowadziła do wydania wyroku Trybunału z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie C-143/99 *Adria-Wien Pipeline i Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, Rec. s. I-8365 (zwanego dalej „wyrokiem w sprawie *Adria-Wien Pipeline*”), Komisja przypomina, że Trybunał stwierdził, iż art. 87 ust. 1 WE definiuje interwencje państwa w zależności od ich skutków, a zatem niezależnie od zastosowanych technik (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 89). Co się tyczy skutków, Komisja przypomina, że AGL jest specyficzną opłatą ciążącą na ograniczonym sektorze, mianowicie sektorze kruszywa (pkt 32 zaskarżonej decyzji). Ta cecha wyjątkowego obciążenia podatkowego ciążącego na ograniczonym sektorze uzasadnia stwierdzenie, że opłata ta nie jest sama w sobie – i niezależnie od tego, jaki jest jej cel – pomocą państwa na rzecz materiałów innych niż kruszywo lub kruszywo, które nie jest wykorzystywane w takim charakterze (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 90–92). Zdaniem Komisji cecha ta stanowi ponadto „neutralny punkt odniesienia” lub „system”, lub „normalność” – który „nie zawiera sam w sobie elementów pomocy państwa i nie został wprowadzony z uwzględnieniem lub na podstawie celu opłaty, lub charakteru czy ogólnej struktury systemu” – umożliwiając określenie, czy inne zwolnienia z opłaty wynikają z charakteru lub ogólnej struktury systemu. Tymczasem taki ograniczony sektor jako „punkt odniesienia” nie istnieje w sytuacji, która doprowadziła do wydania ww. wyroku w sprawie *Adria-Wien Pipeline*, ponieważ rozpatrywany tam środek wywarł wpływ na znaczną część ogólnej gospodarki, co uzasadniało odmienne podejście.
- 36 Komisja zwraca się zatem do Sądu o ponowne zbadanie – z poszanowaniem wymaganych kryteriów kontroli sądowej – po pierwsze, określenia sektora kruszywa (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 75, 90, 91, 110, 138, 139; ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 96–101). W niniejszej sprawie Komisja oparła swoją analizę na zakresie stosowania opłaty określonym przez Zjednoczone Królestwo. Materiały inne niż kruszywo, takie jak węgiel, lignit, glina, kaolin, glina garncarska, łupek i łupek ilasty oraz kruszywo, które nie jest wykorzystywane w takim charakterze, w szczególności wapń używany do produkcji cementu i piasek do produkcji szkła, nie są objęte opłatą, ponieważ nie należą do sektora kruszywa. Nie jest więc prawdziwe twierdzenie skarżącej, że wszystkie materiały, o których mowa, to kruszywa. W ww. w pkt 8 wyroku wydanym w postępowaniu odwoławczym (pkt 130) Trybunał również potwierdził, że niektóre materiały nie podlegają opłacie, ponieważ nie są kruszywem. Po drugie, to ponowne zbadanie powinno dotyczyć opodatkowania kruszywa o wysokich parametrach technicznych, takiego jak grys czerwony do ścieżek rowerowych, nawierzchnia dróg i podsypka pod tory kolejowe, ze względu na to, iż są kruszywem, niezależnie od okoliczności, czy istnieją materiały zastępcze dla tych materiałów (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 85, 90–92, 135, 136; ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 125, 126, 130, 131). Po trzecie, Sąd powinien ponownie zbadać opodatkowanie „pochodnego” wapnia i piasku z tego względu, że są one wykorzystywane jako kruszywo, niezależnie od tego, czy zostaną one uznane czy też nie za produkty „uboczne” z niektórych kamieniołomów (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 86, 90–92, 137; ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 146–151). Po czwarte, to ponowne zbadanie powinno dotyczyć nieopodatkowania produktów innych niż kruszywo i gruz, takich jak łupek, łupek ilasty, glina, kaolin, glina garncarska, węgiel i lignit, nawet gdy są wykorzystywane jako kruszywo, ze względu na to, iż zachęcanie do używania substytutów kruszywa naturalnego wynika z charakteru lub ogólnej struktury systemu (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 83, 94–98, 130–132; ww. w pkt 8 wyrok

wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 152–154, 160–162). Wreszcie w odniesieniu do zwolnienia wywozu Komisja wnosi do Sądu o ponowne zbadanie, czy to zwolnienie jest uzasadnione względami przedstawionymi w pkt 22, 33 zaskarżonej decyzji.

- 37 Zjednoczone Królestwo kwestionuje w szczególności argument skarżącej, zgodnie z którym kluczowe pojęcia AGL nigdy nie zostały jasno zdefiniowane i zgodnie z którym nadawano im odmienną treść w zależności od okoliczności.
- 38 I tak wyrażenie „kruszywo pierwotne” jest najczęściej używane przez przedsiębiorstwa zajmujące się eksploatacją kamieniołomów do określenia kruszywa pierwotnego lub głównego, które jest tam produkowane. Te przedsiębiorstwa często produkują asortyment różnych kruszyw, zmienny w zależności od ich właściwości fizycznych, ich parametrów technicznych i ich przydatności do niektórych zastosowań. Dlatego też kruszywa o wysokich parametrach mogą być używane do produkcji smoły lub betonu, podczas gdy kruszywa o niższych parametrach mogą być stosowane jako podsadzka lub podsypka. Kruszywa pierwotne są ogólnie uznawane za kruszywa o największej wartości, na które istnieje wysoki popyt i za mające wystarczająco mocną strukturę, powodującą, że są odpowiednie do szerokiego zakresu zastosowań. Ekonomiczna rentowność wydobywania zależy w znacznym stopniu od formacji geologicznej miejsca i w pewnym stopniu od łatwości, z jaką można przetransportować na miejsce sprzęt konieczny do oczyszczenia surowca i maksymalizacji pożądanych cech.
- 39 Natomiast wyrażenie „kruszywo pochodne” jest najczęściej używane przez przedsiębiorstwa zajmujące się eksploatacją kamieniołomów do określenia kruszyw stanowiących produkty wtórne produkcji kruszyw pierwotnych, która wymaga często obróbki fizycznej, takiej jak rozdrabnianie, przesiewanie, szlifowanie i mielenie. Na każdym etapie tej obróbki powstałe kruszywa wtórne nie mają tak mocnej struktury, jak kruszywa pierwotne, a więc są oddzielane od kruszyw pierwotnych. Kruszywa pochodne mogą być poddawane dodatkowej obróbce na wielu etapach, aby osiągnąć właściwy im maksymalny potencjał jako kruszywa. Produkuje się zatem asortyment produktów o różnej strukturze i o coraz to bardziej ograniczonej jakości lub wartości, aż do uzyskania bardzo drobnego ziarnistego materiału, a mianowicie „drobnych cząstek”, które mają ograniczone zastosowanie i na które istnieje znikomy popyt. Nie chodzi jednak koniecznie o produkty wtórne lub odpady. Przeciwnie większość kruszyw pochodnych ma wyjątkowo wysoką wartość i jakość i są one poszukiwane, tak że w większości przypadków tylko „drobne cząstki” można uznać za odpady. Dlatego też struktura kruszywa pochodnego, która jest gorsza od struktury kruszywa pierwotnego, stanowi zasadniczy aspekt umożliwiający odróżnienie tych dwóch rodzajów kruszyw. Wyrażenie „kruszywo pochodne” używane jest również czasami dla oznaczenia produktów wtórnych szeregu procesów wydobywania lub wytwarzania, których celem nie jest wyprodukowanie kruszyw, lecz które nieuchronnie prowadzą do produkcji takich materiałów jak na przykład: górnicze odpady wydobywcze, wydobycie kaolinu, produkcja łupku, popioły z elektrowni i żużel wielkopiecowy. Procesy te należy zatem odróżnić od wydobywania kruszyw.
- 40 Zjednoczone Królestwo podnosi, iż pragnie ograniczyć usuwanie takich produktów wtórnych jako odpadów i stara się zatem promować ich stosowanie jako trwałą alternatywę dla wydobywania kruszyw jako takiego. Choć AGL nie definiuje tych materiałów jako „kruszyw pochodnych”, oznaczenie to jest powszechnie używane w sektorach, o których mowa. Terminologia używana w sektorze eksploatacji kamieniołomów może jednak wprowadzać w błąd, ze względu na to, że materiały podlegające opłacie i niepodlegające opłacie są często błędnie nazywane odpowiednio kruszywami pierwotnymi i pochodnymi, mimo że kategoria kruszyw podlegających opłacie zawiera zarówno kruszywa pierwotne, jak i pochodne. Ponadto określenie „kruszywo naturalne” odnosi się zarówno do kruszyw pierwotnych, jak i pochodnych, które nie były wcześniej wykorzystane, ponieważ zostały niedawno wydobyte. Kruszywa z recyklingu nie są więc kruszywami naturalnymi.

- 41 Zjednoczone Królestwo podważa argument skarżącej, zgodnie z którym Komisja i Zjednoczone Królestwo nie wykazały spójnej logiki środowiskowej AGL lub nie udowodniły, że charakter i ogólna struktura AGL mogą uzasadniać zakres jej stosowania. Bezsporne jest, że wydobywanie kruszyw wywiera szereg niekorzystnych skutków dla środowiska, w tym hałas, pył, zakłócenie wizualne, szkody dla różnorodności biologicznej i utratę atrakcyjności. AGL ma na celu włączenie tych kosztów środowiskowych do ceny kruszyw, aby ograniczyć w ten sposób eksploatację kruszyw naturalnych, promować ich skuteczne wykorzystanie, wykorzystywanie innych materiałów z recyklingu, jak również wykorzystywanie materiałów, które w innym wypadku byłyby usunięte jako odpady. Mimo że AGL jest bezpośrednio pobierana od producentów kruszyw, ciężar opłaty spoczywa ostatecznie na użytkownikach końcowych kruszywa, ponieważ wspomniani producenci przenoszą koszt opłaty na klientów przez ustalanie swoich cen. W tym znaczeniu AGL jest – zdaniem Zjednoczonego Królestwa – podatkiem pośrednim nakładanym na konsumentów końcowych kruszywa naturalnego.
- 42 Zjednoczone Królestwo kwestionuje istnienie niespójności w ogólnej strukturze AGL, które miały doprowadzić do powstania korzyści o charakterze selektywnym na rzecz niektórych sektorów lub produktów niepodlegających opłacie. Sąd nie powinien ponownie badać w szczegółowy sposób argumentów skarżącej dotyczących charakteru, logiki i zakresu stosowania AGL, skoro Trybunał oddalił je w znacznej części z uwagi na suwerenną ocenę okoliczności faktycznych dokonaną przez Sąd (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 94–101). Ponadto charakter i logika AGL, jak również uzasadniające ją zasady środowiskowe są proste, spójne i przemyślane. Nieobjęcie opłatą niektórych materiałów, takich jak kaolin, glina garncarska, łupek oraz inne odpady mineralne i przemysłowe wynika zatem z charakteru i z ogólnej struktury AGL, co skutkuje tym, że owo zwolnienie nie wchodzi w zakres zastosowania art. 87 ust. 1 WE.
- 43 Co się tyczy zwolnienia z opłaty łupku, łupku ilastego i kaolinu, Zjednoczone Królestwo utrzymuje, że proces produkcji łupku i kaolinu prowadzi do powstania licznych produktów wtórnych kruszywa. Ponadto niektóre sektory rynku kruszyw wykorzystywały z powodzeniem takie produkty wtórne w celu zastąpienia innych kruszyw naturalnych podlegających opłacie AGL. Procesy wydobywania kaolinu, łupku, węgla i innych materiałów nie mają bowiem na celu produkcji kruszyw, lecz nieuchronnie prowadzą do produkcji materiałów odpowiednich do takiego użytku. Chociaż takie procesy wydobywania w pewnym stopniu generują odpady i są szkodliwe dla środowiska, nie istnieje żaden skuteczniejszy sposób produkcji materiałów takich jak łupek i kaolin. W świetle celu ochrony środowiska, któremu służy AGL, należy raczej w miarę możliwości uprzywilejowywać stosowanie w charakterze kruszyw produktów wtórnych takich procesów, niż wykorzystywać inne kruszywa naturalne, w szczególności gdy jedyną inną możliwością jest usunięcie tych produktów wtórnych jako odpadów. Znacząca ilość materiałów wtórnych tych procesów jest bowiem obecnie sprzedawana jako kruszywa niepodlegające AGL, podczas gdy przed wprowadzeniem opłaty większość tych materiałów była wywożona na wysypiska. Co się tyczy zwolnienia materiałów przeznaczonych do innego wykorzystania niż w charakterze kruszywa, takich jak piasek kwarcowy do wytwarzania szkła, jest ono stosowane, gdy spełnione są łącznie dwie główne przesłanki, mianowicie z jednej strony okoliczność, że nie istnieje żaden trwały materiał zastępczy, i z drugiej strony okoliczność, iż materiał nie jest wykorzystywany jako kruszywo.
- 44 Zdaniem Zjednoczonego Królestwa w istocie wszystkie argumenty skarżącej dotyczące zgodności AGL z zasadą „zanieczyszczający płaci”, ze skutkami wydobywania różnych materiałów na środowisko, z określeniem przez Komisję „sektora kruszyw” i z domniemaną rzeczywistą logiką leżącą u podstaw zwolnień dla niektórych materiałów, mianowicie zachowaniem międzynarodowej konkurencyjności, zostały oddalone przez Trybunał (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 99–101, 128–132, 149, 150, 161, 162) i w związku z tym należy je odrzucić. W każdym razie argumenty te są oczywiście błędne z uwagi na wyżej przedstawione charakter i logikę AGL (ww. w pkt 1 wyrok Sądu, pkt 129, 133, 134, 138, 153). Ponadto skarżąca myli używanie terminów „kruszywo pierwotne”, „kruszywo pochodne” i „kruszywo naturalne” i nadaje im znaczenie niepoparte definicją legalną przewidzianą w ustawie.

W przedmiocie przesłanek stosowania art. 87 ust. 1 WE

W przedmiocie kryteriów regulujących selektywny charakter korzyści

- 45 W swym zarzucie pierwszym skarżąca zarzuca w istocie Komisji, że mylnie zinterpretowała pojęcie pomocy, w szczególności kryteria korzyści i jej selektywnego charakteru w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, oraz że popełniła błędy w zastosowaniu tego pojęcia.
- 46 W odniesieniu do kryterium korzyści w utrwalonym orzecznictwie uznano, że pojęcie pomocy jest bardziej ogólne niż pojęcie subwencji, zważywszy, iż obejmuje ono nie tylko świadczenia pozytywne, takie jak same subwencje, ale również interwencje, które w różnych formach zmniejszają obciążenia, jakim zazwyczaj podlega budżet przedsiębiorstwa, i które przez to – mimo że nie są subwencjami w ścisłym znaczeniu tego słowa – mają taki sam charakter i identyczne skutki (zob. wyroki Trybunału: z dnia 8 maja 2003 r. w sprawach połączonych C-328/99 i C-399/00 *Włochy i SIM 2 Multimedia* przeciwko Komisji, Rec. s. I-4035, pkt 35; z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze i in.*, Zb. Orz. s. I-289, pkt 131; z dnia 15 czerwca 2006 r. w sprawach połączonych C-393/04 i C-41/05 *Air Liquide Industries Belgium*, Zb. Orz. s. I-5293, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo). Co się tyczy sektora podatkowego, Trybunał wyjaśnił, że instrument, poprzez który władze publiczne przyznają niektórym przedsiębiorstwom zwolnienie podatkowe, które stawia jego beneficjentów w lepszej sytuacji finansowej niż innych podatników, stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE. Podobnie pomoc państwa może stanowić działanie polegające na przyznaniu niektórym przedsiębiorstwom obniżenia podatku lub odroczenia płatności podatku, który byłby inaczej należny (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie *Cassa di Risparmio di Firenze i in.*, pkt 132).
- 47 Co się tyczy kryterium selektywności korzyści, należy zbadać, czy w ramach danego systemu prawnego środek państwowy może sprzyjać „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami znajdującymi się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, jeśli chodzi o cel realizowany przez dany środek (ww. w pkt 35 wyrok w sprawie *Adria-Wien Pipeline*, pkt 41; zob. także wyroki Trybunału: z dnia 3 marca 2005 r. w sprawie C-172/03 *Heiser*, Zb. Orz. s. I-1627, pkt 40; z dnia 22 czerwca 2006 r. w sprawach połączonych C-182/03 i C-217/03 *Belgia i Forum 187* przeciwko Komisji, Zb. Orz. s. I-5479, pkt 119; z dnia 6 września 2006 r. w sprawie C-88/03 *Portugalia* przeciwko Komisji, Zb. Orz. s. I-7115, pkt 54; z dnia 11 września 2008 r. w sprawach połączonych od C-428/06 do C-434/06 *UGT-Rioja i in.*, Zb. Orz. s. I-6747, pkt 46).
- 48 Jednakże tej przesłanki selektywności nie spełnia środek, który – jakkolwiek stanowi korzyść dla jego beneficjenta – uzasadniony jest charakterem lub ogólną strukturą systemu podatkowego, w który środek ten się wpisuje (zob. podobnie ww. w pkt 35 wyrok w sprawie *Adria-Wien Pipeline*, pkt 42; ww. w pkt 47 wyrok w sprawie *Portugalia* przeciwko Komisji, pkt 52). Trybunał wyjaśnił, iż zainteresowane państwo członkowskie może wykazać, że środek ten wynika bezpośrednio z zasad leżących u podstaw jego systemu podatkowego lub z przewodnich zasad tego systemu oraz że w tym zakresie należy dokonać rozróżnienia pomiędzy celami przypisanymi szczególnemu systemowi podatkowemu oraz celami względem niego zewnętrznymi – z jednej strony, a mechanizmami immanentnie związanymi z samym systemem podatkowym, które są niezbędne dla osiągnięcia tych celów – z drugiej strony (ww. w pkt 47 wyrok w sprawie *Portugalia* przeciwko Komisji, pkt 81). Wpisujące się bowiem w system opodatkowania zwolnienia wynikające z celu, który nie jest właściwy temu systemowi, nie mogą stanowić podstawy obejścia wymogów wynikających z art. 87 ust. 1 WE.
- 49 Ponadto w celu dokonania oceny selektywnego charakteru korzyści przyznanej przez rozważany środek określenie ram odniesienia nabiera większej wagi w przypadku środków o charakterze podatkowym, ponieważ samo istnienie korzyści może być stwierdzone tylko w porównaniu z tak zwanym opodatkowaniem „normalnym” (zob. podobnie ww. w pkt 47 wyrok w sprawie *Portugalia* przeciwko

Komisji, pkt 56; wyrok Sądu z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie T-308/00 Salzgitter przeciwko Komisji, Zb. Orz. s. II-1933, pkt 81). Do uznania środka podatkowego za „selektywny” konieczne jest zatem najpierw zidentyfikowanie i zbadanie reżimu podatkowego, który jest powszechny lub „normalny” w danym państwie członkowskim. To właśnie w stosunku do tego powszechnego lub „normalnego” reżimu podatkowego należy następnie ocenić i ustalić ewentualny selektywny charakter korzyści przysparzanych przez rozpatrywany środek podatkowy, wykazując, że ustanawia on odstępstwo od systemu powszechnego, ponieważ wprowadza różnicowanie podmiotów gospodarczych znajdujących się, w świetle celu wyznaczonego systemowi podatkowemu danego państwa członkowskiego, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej.

- 50 Dlatego też w pierwszej kolejności należy ustalić kryteria określające „normalne” opodatkowanie przewidziane przez AGL.

W przedmiocie „normalnego” opodatkowania przewidzianego przez AGL

- 51 W niniejszej sprawie strony uznają, że ramy odniesienia, w świetle których powinno być określone normalne opodatkowanie i istnienie potencjalnych korzyści o charakterze selektywnym, stanowi AGL jako taka, w drodze której ustanowiony został szczególny system podatkowy mający zastosowanie do sektora kruszyw w Zjednoczonym Królestwie.

- 52 Jednakże wbrew temu, co twierdzi Komisja (zob. pkt 31–33 powyżej), nawet zakładając, że system ten mógłby być opisany jako „wyjątkowe obciążenie podatkowe obejmujące ograniczony sektor gospodarczy”, nie jest ono wyłączone z tego tylko względu z zakazu przewidzianego w art. 87 ust. 1 WE (zob. podobnie ww. w pkt 47 wyrok w sprawie Heiser, pkt 42), ponieważ system ten może powodować różnicowanie w ramach tego samego sektora, które może spełniać kryteria korzyści i selektywności w rozumieniu orzecznictwa wskazanego w pkt 47 powyżej. Ponadto zgodnie z charakterem prawnym pojęcia pomocy, które należy interpretować na podstawie obiektywnych elementów (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 111), cel środka państwowego takiego jak w niniejszej sprawie cel środowiskowy lub charakter podatku ekologicznego szczególnego lub sektorowego systemu podatkowego nie wystarcza, aby wykluczyć ten środek od razu z możliwości zakwalifikowania go jako pomocy w rozumieniu tego postanowienia (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 84), ponieważ środek taki powinien być oceniany w zależności od jego skutków i w oderwaniu od jego przyczyn lub celów (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 85–88). W związku z tym pojęcie pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE wymaga zbadania, czy szczególny lub sektorowy system podatkowy powoduje różnicowanie skutkujące sprzyjaniem „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów” w obrębie sektora objętego tym systemem, co zakłada określenie w pierwszej kolejności „normalnego” opodatkowania, które leży u jego podstaw (zob. pkt 49 powyżej).

- 53 Jak wynika bowiem w szczególności z uwag na piśmie Zjednoczonego Królestwa (zob. pkt 37–43 powyżej) i z udzielonych przez strony odpowiedzi na pytania zadane przez Sąd na rozprawie, zasadą „normalnego” opodatkowania, która leży u podstaw AGL, jest zasada gospodarczego wykorzystania na terytorium Zjednoczonego Królestwa materiału opodatkowanego jako „kruszywo” [art. 16 ust. 1 i 2, art. 17 ust. 1 Finance Act 2001 (ustawy budżetowej na rok 2001, zwanej dalej „ustawą”)], przy czym ustawa ta nie zawiera dokładnej definicji terminu „kruszywo” lub ogólnych kryteriów opodatkowania precyzujących ten termin, w szczególności w zależności od właściwości fizyczno-chemicznych, składu, rozmiaru lub wartości handlowej danych materiałów.

- 54 W tym względzie należy uściślić, że oznaczenia kruszywa „naturalne”, „pierwotne” lub „pochodne”, wielokrotnie używane zarówno w zaskarżonej decyzji, jak i przez strony w trakcie postępowania, nie są decydujące, ponieważ takie rozróżnienie nie zostało dokonane w treści przepisów AGL. Jak Zjednoczone Królestwo przyznało na rozprawie, z jednej strony normalnego systemu opodatkowania AGL nie definiuje się bowiem w świetle ogólnego pojęcia kruszywa; z drugiej strony ustawa wyklucza

z zakresu stosowania AGL kruszywa pochodzące z niektórych materiałów (art. 17 ustawy), niezależnie od ich stanu fizycznego, lub z niektórych procesów wydobywania lub wytwarzania („Exempt processes” na podstawie art. 18 ustawy) lub tylko ze względu na to, że są przeznaczone na wywóz (art. 16 ust. 2 ustawy). AGL zawiera zatem wykaz kruszyw pochodzących z materiałów lub z procesów wydobywania lub wytwarzania, które są zwolnione z opłaty, bez względu na ich ewentualną przynależność do jednej z podnoszonych kategorii kruszywa (art. 17 ust. 2–4, art. 18 ust. 1–3 ustawy).

- 55 Z powyższego wynika, że zasada normalnego opodatkowania leżąca u podstaw AGL opiera się wyłącznie na pojęciu gospodarczego wykorzystania na terytorium Zjednoczonego Królestwa materiału podlegającego opłacie jako „kruszywo”.
- 56 Tymczasem w zaskarżonej decyzji Komisja ewidentnie nie uwzględniła tej zasady normalnego opodatkowania w celu ustalenia selektywnego charakteru ewentualnych korzyści generowanych przez AGL. Opis zakresu stosowania AGL zawarty w szczególności w pkt 29 zdania drugie i trzecie zaskarżonej decyzji nie odpowiada zatem tej definicji normalnego opodatkowania. Zgodnie z brzmieniem tych zdań opłata będzie bowiem pobierana jedynie za kruszywa „naturalne”, a nie „od kruszywa uzyskiwanego jako produkt uboczny lub odpady innych procesów (kruszywo pochodne) ani od kruszywa z recyklingu”. AGL nie przewiduje jednak takiej ogólnej reguły opodatkowania poprzez wprowadzenie rozróżnienia w zależności od tych różnych kategorii kruszywa („naturalne”, „pochodne” i „z recyklingu”).
- 57 Stwierdzenia tego nie podważa pkt 144 ww. w pkt 8 wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym, który nie dotyczy określenia zasady normalnego opodatkowania leżącej u podstaw AGL, a tym bardziej Trybunał nie orzekł w nim, że zaskarżona decyzja jest oparta na poprawnej definicji tej zasady. Trybunał ograniczył się w nim bowiem do uznania, że Sąd nie miał prawa zinterpretować pkt 29 zaskarżonej decyzji w ten sposób, że stanowi on, iż pojęcie „kruszywo pierwotne” służy zasadniczo do określenia kruszywa podlegającego AGL, a pojęcie „kruszywo pochodne” odnosi się zasadniczo do szczegółowo wyliczonych w ustawie kruszyw „zwolnionych” z tej opłaty (ww. w pkt 1 uchylony wyrok, pkt 112). Zakładając zaś, że w tym kontekście stosowanie pojęć kruszywa „pierwotnego” lub „pochodnego” ma znaczenie dla sprawy, zasada normalnego opodatkowania leżąca u podstaw AGL, jak wskazano w pkt 55 powyżej, nie wyłącza w żaden sposób, że kruszywo „pochodne” stanowi również kruszywo „naturalne” lub że jest co do zasady objęte AGL właśnie ze względu na fakt, że spełnia rolę „kruszywa”. Wbrew temu zatem, co kategorycznie stwierdzono w pkt 29 zaskarżonej decyzji, sam fakt, że „kruszywa pochodne” mają oznaczać „kruszywa wydobyte jako produkt uboczny lub odpady innych procesów”, niekoniecznie skutkuje tym, że kruszywa te są zwolnione z opłaty. To samo dotyczy materiałów „z recyklingu”, jeżeli stanowią „kruszywa” w rozumieniu AGL (zob. pkt 55 powyżej).
- 58 Powyższą ocenę potwierdzają wiarygodne wyjaśnienia, przedstawione w pkt 37–40 powyżej, udzielone przez Zjednoczone Królestwo, które – jak przyznała to Komisja w odpowiedzi na środek organizacji postępowania zarządzony przez Sąd – odpowiadają ocenie przedstawionej w pkt 19 zgłoszenia AGL, w którym na wzór ustawy pojęcia kruszywa „pierwotnego” lub „pochodnego” również nie występują. Zasadniczo z tych wyjaśnień wynika, że z jednej strony terminologia używana w zaskarżonej decyzji do oznaczenia różnych kategorii kruszywa nie odpowiada terminologii przyjętej przez AGL, lecz raczej terminologii stosowanej w sektorze eksploatacji kamieniołomów, oraz że z drugiej strony pojęcia kruszywa „pochodnego” – któremu przeciwstawia się pojęcie kruszywa „pierwotnego” – i pojęcie kruszywa „naturalnego” znacznie się pokrywają. Zdaniem Zjednoczonego Królestwa pojęcie kruszywa „naturalnego” obejmuje bowiem zarówno kruszywo „pierwotne”, jak i kruszywo „pochodne”, podczas gdy kruszywo „z recyklingu” nie jest takim kruszywem „naturalnym”. Powodem tego pokrywania się jest to, że kruszywo „pochodne” oznacza często kruszywo, które stanowi produkt wtórny lub uboczny produkcji kruszywa „pierwotnego”, tzn. pierwszego wydobywania niektórych materiałów z podglebia w celu otrzymania kruszywa w rozumieniu AGL. Zasadnicza różnica między kruszywem „pierwotnym” i kruszywem „pochodnym” polega na składzie każdego z nich, który determinuje ich szczególne zastosowanie przemysłowe. Dlatego też zarówno kruszywo „pierwotne”, jak i kruszywo „pochodne”

może być kruszywem „naturalnym”, jeżeli zostało niedawno wydobyte i jeżeli nie zostało wcześniej wykorzystane (jako kruszywo). Na rozprawie istotny charakter tego wyjaśnienia przedstawionego przez Zjednoczone Królestwo został również uznany przez pozostałe strony.

- 59 Z powyższego wynika, że wbrew temu, co przedstawiono w pkt 29 zaskarżonej decyzji, AGL nie przewiduje ogólnego zwolnienia kruszywa „pochodnego”, które miałyby zastosowanie do wszystkich materiałów objętych pojęciem „kruszywo”, lecz ogranicza się do powiązania kwalifikacji kruszywa zwolnionego z opłaty bądź z określonymi materiałami wskazanymi z nazwy w ustawie, bądź ze szczególnym procesem wydobywania lub produkcji jednego z tych materiałów, bądź z kruszywem wywożonym.
- 60 W konsekwencji, jak podnosi skarżąca (ww. w pkt 1 uchylony wyrok, pkt 79), poprzestając na opisanu w błędny sposób w pkt 29 zaskarżonej decyzji zakresu stosowania AGL, Komisja przyjęła za punkt wyjścia niewłaściwe zrozumienie zasady normalnego opodatkowania leżącej u podstaw ustawy, co mogło spowodować niezgodność z prawem jej oceny zwolnień z opłaty w świetle pojęcia pomocy i, w szczególności, ich ewentualnie selektywnego charakteru w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 47–49 powyżej.
- 61 Należy zatem zbadać, czy i w jakim stopniu w niniejszej sprawie ten błąd Komisji spowodował wadliwość dokonanej przez nią w zaskarżonej decyzji oceny innych kryteriów regulujących selektywność korzyści w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE. W tym względzie należy zbadać, czy Komisja miała prawo wykluczyć istnienie korzyści wynikających ze zróżnicowania podatkowego dokonanego przez AGL, tylko z tego względu, że „zakres stosowania AGL” był uzasadniony jej logiką i ogólną strukturą (zob. pkt 29, 34, 43 zaskarżonej decyzji).

W przedmiocie istnienia zróżnicowania podatkowego dokonanego przez AGL

– W przedmiocie kryteriów regulujących porównywalność rozpatrywanych sytuacji

- 62 Należy przypomnieć, że w celu oceny selektywnego charakteru korzyści przyznanych w ramach systemu podatkowego należy zbadać, czy środki oparte na tym systemie mogą sprzyjać „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów” w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE w stosunku do innych przedsiębiorstw znajdujących się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej, jeśli chodzi o cel realizowany przez ten środek (ww. w pkt 35 wyrok w sprawie *Adria-Wien Pipeline*, pkt 41).
- 63 Jak jednogłośnie przyznały to strony, w szczególności na rozprawie, AGL opiera się na głównym celu ochrony środowiska, mimo że cel ten nie wynika bezpośrednio z jej brzmienia.
- 64 Cel ten polega zasadniczo na popieraniu w sektorze budownictwa korzystania z kruszywa stanowiącego produkty uboczne lub odpady uzyskane z innych procesów (kruszywa zwanego również „pochodnym”) lub z kruszywa z recyklingu, aby zmniejszyć w ten sposób korzystanie z kruszywa wydobywanego w kamieniołomach (kruszywa zwanego również „pierwotnym”), nieodnawialnych zasobów naturalnych, i tym samym ograniczyć szkody dla środowiska związane z tym procesem wydobywania (zwany dalej „celem przekierowania popytu” lub „celem środowiskowym AGL”). W tym względzie skarżąca poprzestaje w istocie na twierdzeniu, że z uwagi na niespójność zakresu stosowania ustawy cel ten nie może być systematycznie osiągany oraz że AGL sprzyja kruszywu otrzymanemu z niektórych materiałów w porównaniu z kruszywem otrzymanym z innych materiałów, które znajdują się jednak w porównywalnej sytuacji w świetle tego samego celu. Należy zaznaczyć, że wzorem zasady normalnego opodatkowania regulującej AGL, opisanej w pkt 53–55 powyżej, ta ogólna definicja celu środowiskowego AGL – niewyjaśniona w ten sposób w samym tekście ustawy – nie dokonuje rozróżnienia między różnymi kategoriami materiałów, z których może powstać takie kruszywo.

- 65 Należy tymczasem zaznaczyć, że uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji jest oparte na powyższej definicji celu środowiskowego AGL (zob. pkt 5, 29, 31, 32, 35 tej decyzji; zob. także ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 150, 161).
- 66 Ponadto w niniejszej sprawie nie musi być rozstrzygana kwestia, czy AGL kieruje się również zasadą „zanieczyszczający płaci”, która nie wynika ani z brzmienia odpowiednich przepisów AGL, ani z uzasadnienia zaskarżonej decyzji (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 128–131). Zasada ta zakłada, iż ową opłatę stosuje się w zasadzie do każdego wydobycia minerałów w celu uwzględnienia wygenerowanych kosztów środowiskowych. Tymczasem skarżąca przyznała na rozprawie, że taka sytuacja nie miała miejsca. W każdym razie w przypadku gdyby z takiego dodatkowego celu wynikało, iż opłata powinna obciążać wszelkie minerały wydobyte z podglebia niezależnie od ich planowanego wykorzystania handlowego w charakterze kruszywa, mogłaby ona nie tylko podważyć zasadę normalnego opodatkowania, opisaną w pkt 53–55 powyżej, lecz również zaszkodzić spójnej i skutecznej realizacji celu przekierowania popytu.
- 67 Należy więc sprawdzić, czy AGL przewiduje korzystniejsze traktowanie podatkowe niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów w porównaniu z traktowaniem innych przedsiębiorstw lub towarów (zwane dalej „różnicowaniem podatkowym”), które w świetle celu środowiskowego AGL wskazanego w pkt 63 i 64 powyżej znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej.
- 68 Wbrew temu, czego broni Komisja po przekazaniu niniejszej sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd (zob. pkt 30–33 powyżej), w ramach oceny porównywalności rozpatrywanych sytuacji ani Komisja, ani Sąd nie mogą bowiem ignorować tego celu środowiskowego AGL (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 87; ww. w pkt 35 wyrok w sprawie *Adria-Wien Pipeline*, pkt 41; pkt 49 niniejszego wyroku), ponieważ elementy charakteryzujące różne sytuacje i tym samym ich porównywalny charakter winny być w szczególności określone i ocenione w świetle przedmiotu i celu aktu, który wprowadza dane rozróżnienie, jak również w świetle zasad i celów dziedziny prawa, do której należy wspomniany akt (zob. podobnie i analogicznie wyroki Trybunału: z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie *C-127/07 Arcelor Atlantique i Lorraine i in.*, Zb. Orz. s. I-9895, pkt 26; z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie *C-176/09 Luksemburg przeciwko Parlamentowi i Radzie*, Zb. Orz. s. I-3727, pkt 32).
- 69 W ramach zarzutu pierwszego skarżąca utrzymuje w szczególności, że mając na uwadze cel środowiskowy AGL, wyłączenie z jej zakresu stosowania szeregu materiałów skutkuje nieuzasadnionym różnicowaniem podatkowym ze szkodą dla niektórych innych materiałów (ww. w pkt 1 uchylony wyrok, pkt 81–86).
- 70 Należy zatem zbadać, czy z akt sprawy wynika, że w świetle celu środowiskowego AGL te zwolnione z opłaty materiały znajdują się w sytuacji faktycznej i prawnej porównywalnej z sytuacją innych materiałów podlegających opłacie.
- W przedmiocie porównywalności sytuacji kruszyw z gliny, łupku, kaolinu, gliny garncarskiej (ball clay) i z łupku ilastego z sytuacją innych kruszyw
- 71 Co się tyczy w szczególności kruszyw z gliny, łupku, kaolinu, gliny garncarskiej i z łupku ilastego, które są zwolnione z opłaty na podstawie art. 17 ust. 3 i 4 oraz art. 18 ust. 3 AGL, należy stwierdzić, że skarżąca słusznie podnosi, że niezależnie od ich zakwalifikowania w praktyce handlowej, mianowicie jako kruszywa „naturalne”, „pierwotne” lub „pochodne”, kruszywa te spełniają co do zasady kryterium normalnego opodatkowania na podstawie AGL, w zakresie w jakim stanowią „kruszywo” w rozumieniu ustawy. Tego zasadniczego twierdzenia nie zakwestionowała ani Komisja, ani Zjednoczone Królestwo, które podniosły jedynie, że materiały te nie są zwykle pozyskiwane w celu ich wykorzystania jako kruszywa.

- 72 Jednakże w zakresie w jakim powyższe kruszywa są używane i wykorzystywane gospodarczo w takim charakterze, np. przy budowie budynków lub dróg, znajdują się one w sytuacji porównywalnej, jeśli nie identycznej, z kruszywami zastępczymi podlegającymi opłacie. W tym względzie ani Komisja, ani Zjednoczone Królestwo nie zdołały podać w wątpliwość argumentu skarżącej, zgodnie z którym w takim przypadku istnieje co najmniej potencjalny związek konkurencji lub substytucyjności między tymi różnymi kruszywami w celu ich użycia lub ich gospodarczego wykorzystania. Należy zatem odrzucić argument Komisji i Zjednoczonego Królestwa, zgodnie z którym materiały takie jak łupek, glina garncarska, kaolin i łupek ilasty są wyłączone z zakresu stosowania zakresu stosowania AGL ze względu na to, że nie należą do „sektora kruszywa”, że nie są „powszechnie” lub „tradycyjnie” używane w takim charakterze ani nie są w takim celu wydobywane lub że nie pozostają w „istotnym stosunku konkurencji z sektorem podlegającym opłacie” (zob. pkt 32, 36 powyżej), ponieważ objęcie tych materiałów zakresem stosowania opłaty na podstawie obowiązującej zasady normalnego opodatkowania (zob. pkt 55 powyżej) zależy wyłącznie od ich rzeczywistego i niezaprzecznego wykorzystania w charakterze kruszywa. Co więcej, Komisja i Zjednoczone Królestwo nie zakwestionowały argumentu skarżącej, zgodnie z którym na terytorium tego państwa członkowskiego istnieje wiele kamieniołomów, które wytwarzają kruszywo (pierwotne) z łupku ilastego i z łupku.
- 73 Ponadto bezsporne jest, że wydobycie materiałów niepodlegających opłacie, w szczególności łupku i gliny, szkodzi środowisku przynajmniej w takim samym stopniu, jeśli nie bardziej, niż wydobycie innych materiałów podlegających opłacie, z których również można otrzymać gruz, odpady lub inne produkty uboczne, które mogą być wykorzystane jako kruszywo (zob. pkt 41 powyżej). Strony zaznaczyły tym samym bardzo niewydajny charakter wydobywania łupku, gliny garncarskiej i kaolinu, jak również istnienie znacznych zapasów gruzu i odpadów tych materiałów degradujących krajobraz, a więc szczególnie szkodliwy wpływ rozważanego procesu wydobywania na środowisko; z tego właśnie powodu ustawodawca Zjednoczonego Królestwa zwolnił te materiały z opłaty w celu popierania ich wykorzystania lub ich recyklingu w charakterze kruszywa (zob. pkt 43 powyżej). Dlatego też kruszywa z tych różnych materiałów znajdują się a priori w co najmniej porównywalnej sytuacji w świetle celu środowiskowego AGL.
- 74 W tym względzie należy zaznaczyć, iż Komisja i Zjednoczone Królestwo nie zdołały wykazać w sposób wymagany prawem, że to właśnie szczególnie szkodliwy dla środowiska charakter wydobywania materiałów nieobjętych opłatą odróżnia ich sytuację od sytuacji, w jakiej znajdują się materiały objęte opłatą, ponieważ ani uzasadnienie zaskarżonej decyzji, ani pismo Zjednoczonego Królestwa z dnia 19 lutego 2002 r. załączone do odpowiedzi pisemnej Komisji z dnia 2 grudnia 2005 r. na pisemne pytania Sądu, ani odpowiedzi tych stron na pytania zadane ustnie przez Sąd na rozprawie nie dostarczają wystarczającego wyjaśnienia w tym względzie.
- W przedmiocie zróżnicowania podatkowego porównywalnych sytuacji
- 75 Z powyższych rozważań wynika, że fakt zwolnienia od opłat kruszywa z niektórych materiałów takich jak łupek, glina garncarska, kaolin i łupek ilasty oraz objęcia nim kruszywa z innych materiałów, mimo że w świetle celu środowiskowego AGL te różne kruszywa znajdują się w porównywalnej sytuacji w odniesieniu do ich wykorzystania jako „kruszywo”, stanowi zróżnicowanie podatkowe, które może prowadzić do powstania korzyści o charakterze selektywnym w rozumieniu orzecznictwa przytoczonego w pkt 47 powyżej.
- 76 Nawet gdyby przyjąć, że rozróżnienie między kruszywem „pierwotnym” i „pochodnym” jest istotne, które nie wynika jednak z brzmienia ustawy (zob. pkt 54 powyżej), producenci kruszywa podlegającego opłacie mogącego zastąpić kruszywo z materiałów zwolnionych z opłaty znajdują się w podwójnie mniej korzystnej sytuacji. Nie tylko kruszywo poddane opłacie podlega bowiem AGL, lecz ponosi również, przynajmniej w większym stopniu niż materiały zwolnione z opłaty, skutki ekonomiczne efektu przekierowania popytu w stronę zwolnionego z opłaty kruszywa „pochodnego” spowodowanego opodatkowaniem jedynie kruszywa podlegającego opłacie.

- 77 Argumenty podniesione przez Komisję i przez Zjednoczone Królestwo nie mogą podważyć powyższej oceny.
- 78 Przeciwnie w odpowiedzi na konkretne pytanie Sądu zadane na rozprawie Komisja i Zjednoczone Królestwo nie wypowiedziały się w kwestii, czy zwolnienie kruszywa z gliny, łupku, kaolinu, gliny garncarskiej i z łupku ilastego nieuchronnie prowadzi do większego popytu na to kruszywo w sektorze budownictwa, czy wręcz tworzy zachętę gospodarczą do wydobywania większej ilości kruszywa („pierwotnego”) z tych materiałów zwolnionych z opłaty. Natomiast takie przekierowanie popytu w stronę kruszywa („pierwotnego”) z materiałów zwolnionych z opłaty wzmacniałoby nierówne skutki gospodarcze, jakie zróżnicowanie podatkowe wywołuje już samo w sobie wobec wykorzystania do celów gospodarczych kruszywa zastępczego objętego opłatą. Ponadto mogłoby ono zagrażać celowi środowiskowemu AGL, który polega właśnie na zniechęceniu i na zwiększeniu skuteczności wydobywania kruszywa („pierwotnego”) z niektórych materiałów, przede wszystkim materiałów zwolnionych z opłaty, i na zapewnieniu, że zapasy gruzu i odpadów tych materiałów zostaną zlikwidowane.
- 79 Należy więc uznać, że ogólne zwolnienie kruszyw z gliny, łupku, kaolinu, gliny garncarskiej i łupku ilastego stanowi podstawę zróżnicowania podatkowego na niekorzyść kruszyw zastępczych uzyskanych z innych materiałów podlegających AGL. W tym względzie Zjednoczone Królestwo przyznało zresztą na rozprawie, że istnieją różnice w traktowaniu w świetle AGL, twierdząc jednocześnie, że różnice te mogą być uzasadnione charakterem i ogólną strukturą ustanowionego systemu obłożenia opłatą.
- 80 Ponadto powyższej oceny nie podważa również okoliczność, że w pkt 158–163 ww. w pkt 8 wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym Trybunał nie skrytykował pkt 130 ww. w pkt 1 uchylonego wyroku. Trybunał odpowiedział bowiem w tych punktach na bardzo ograniczone zastrzeżenie skarżącej, w którym twierdziła ona w szczególności, że Sąd niezgodnie z prawem zastąpił powody przytoczone w kwestii, czy w świetle realizowanych celów środowiskowych uzasadnione jest zwolnienie niektórych materiałów, takich jak łupek ilasty i łupek niskiej jakości, glina i odpady kaolinu i gliny garncarskiej, nawet gdy są one wykorzystywane jako kruszywo po ich wydobywaniu. Trybunał poprzestał tym samym na uznaniu – jedynie w tym kontekście – że ustalenie Sądu, zgodnie z którym te materiały były „dotychczas w niewielkim zakresie używan[e] jako kruszywo ze względu na wysokie koszty ich transportu”, nie stanowiło naruszenia prawa, ponieważ „zachęcanie do stosowania materiałów naturalnych w niewielkim zakresie wykorzystywanych dotychczas jako kruszywa jest [...] spójne z celem racjonalizacji wykorzystania kruszyw” oraz że zatem „zachęcanie do stosowania tych materiałów nie narusza środowiskowego charakteru i ogólnej struktury AGL” (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 161; zob. także opinia rzecznika generalnego P. Mengozziego w tej sprawie, Zb. Orz. s. I-10521, pkt 120–122). Trybunał nie orzekł jednak w tym kontekście w kwestii, czy przekierowanie popytu na rzecz kruszywa pochodzącego z tych zwolnionych z opłaty materiałów mogło stanowić zróżnicowanie podatkowe na niekorzyść kruszywa pochodzącego z materiałów objętych opłatą.
- 81 W tych okolicznościach należy uwzględnić zasadniczą argumentację skarżącej, zgodnie z którą AGL leży u podstawy zróżnicowania podatkowego z jednej strony materiałów zwolnionych z opłaty i z drugiej strony kruszywa zastępczego pochodzącego z materiałów objętych opłatą, bez potrzeby rozstrzygania w przedmiocie pozostałych zastrzeżeń oraz argumentów, które skarżąca podniosła w tym względzie.
- 82 Jednakże to zróżnicowanie podatkowe powoduje korzyści o charakterze selektywnym na rzecz niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów tylko pod warunkiem, że nie może być uzasadnione charakterem i ogólną strukturą systemu podatkowego ustanowionego przez AGL (zob. pkt 48 powyżej).

W przedmiocie uzasadnienia charakterem i ogólną strukturą AGL

- 83 Należy zatem zbadać, czy Komisja słusznie uznała, że ulgi podatkowe stwierdzone na korzyść niektórych producentów lub niektórych materiałów były uzasadnione charakterem lub ogólną strukturą AGL, która stanowi jedyne ramy odniesienia mające znaczenie dla niniejszej sprawy (zob. pkt 5, 29, 31, 32 zaskarżonej decyzji; zob. także pkt 51 niniejszego wyroku).
- 84 Należy przypomnieć w tym względzie, że w celu powyższej oceny trzeba dokonać rozróżnienia pomiędzy celami przypisanymi szczególnemu systemowi podatkowemu oraz celami wobec niego zewnętrznymi z jednej strony, a mechanizmami immanentnie związanymi z tym systemem podatkowym, które są niezbędne dla osiągnięcia takich celów z drugiej, ponieważ te cele i mechanizmy jako zasady leżące u podstaw rozważanego systemu podatkowego lub przewodnie zasady tego systemu mogą wesprzeć takie uzasadnienie, czego wykazanie jest zadaniem państwa członkowskiego (zob. podobnie ww. w pkt 47 wyrok w sprawie Portugalia przeciwko Komisji, pkt 80, 81).
- 85 Jak to zostało przedstawione w pkt 63 i 64 powyżej, cel środowiskowy AGL zmierza zasadniczo do promowania przekierowania popytu w sektorze budownictwa na kruszywa zwane „pierwotnymi” w stronę kruszyw zwanych „pochodnymi”, które są produktami ubocznymi lub odpadami innych procesów, jak również w stronę kruszyw z „recyklingu”, przy czym w tej ogólnej definicji nie zostało dokonane rozróżnienie między różnymi materiałami, z których mogą powstać takie kruszywa. Kryteria określające „normalny” charakter opodatkowania przewidzianego przez AGL (zob. pkt 53, 54 powyżej) i ten cel stanowią zatem zasady leżące u podstaw ustawy lub przewodnie zasady ustawy, w których świetle należy oceniać ewentualne uzasadnienie zróżnicowania podatkowego.
- 86 Tymczasem w świetle okoliczności przedstawionych przez skarżącą Komisja i Zjednoczone Królestwo nie zdołały wykazać, że zróżnicowanie podatkowe, które jest związane ze zwolnieniem kruszywa z gliny, łupku, kaolinu, gliny garncarskiej i łupku ilastego, jest uzasadnione zasadą „normalnego” opodatkowania, na której opiera się AGL lub w świetle celu środowiskowego AGL.
- 87 Z jednej strony to zróżnicowanie podatkowe stanowi wyraźne odstępstwo od logiki normalnego opodatkowania AGL, ponieważ wszystkie kruszywa ze zwolnionych z opłaty materiałów stanowią przynajmniej potencjalnie „kruszywa” podlegające gospodarczemu wykorzystaniu w rozumieniu ustawy.
- 88 Z drugiej strony to zróżnicowanie podatkowe może stanowić zagrożenie dla celu środowiskowego AGL pod dwoma względami.
- 89 W pierwszej kolejności, z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego, który nie został dotychczas przedstawiony ani przez Komisję, ani przez Zjednoczone Królestwo, zwolnienie kruszywa z gliny, łupku, kaolinu, gliny garncarskiej i łupku ilastego zagraża stworzeniem w sektorze budownictwa wyższego popytu raczej na kruszywo „pierwotne” tego rodzaju niż na kruszywo „pochodne” – mianowicie produkty uboczne lub odpady niektórych procesów, w tym tych pochodzących z innych materiałów zastępczych, lecz objętych opłatą – a więc nasileniem wydobywania tego kruszywa „pierwotnego”, co byłoby sprzeczne z celem środowiskowym AGL, który zmierza do zachęcenia do stosowania tylko kruszywa „pochodnego” i do unikania ich wywożenia na wysypiska i składowania (zob. pkt 78 powyżej). W tym względzie poza przedstawieniem ogólnego twierdzenia, zgodnie z którym materiały te nie stanowią „tradycyjnie” lub „powszechnie” kruszywa, Komisja i Zjednoczone Królestwo nie były w stanie podważyć argumentu skarżącej, że na terytorium tego państwa członkowskiego istnieje wiele kamieniołomów wytwarzających kruszywo („pierwotne”) z łupku ilastego i łupku, które mogą zatem korzystać z tego zwolnienia w taki sposób, jak opisano powyżej.

- 90 W drugiej kolejności w tym zakresie nie jest już zapewnione skuteczne i spójne przekierowanie tego popytu w stronę stosowania kruszywa „pochodnego” wszystkich kategorii materiałów, mianowicie produktów ubocznych i odpadów niektórych procesów lub kruszywa „z recyklingu”, aby uniknąć w ten sposób wywożenia tego kruszywa „pochodnego” na wysypiska i zachęcania do bardziej wydajnego wydobywania wszystkich rodzajów kruszywa „pierwotnego”, a nie wyłącznie tych otrzymanych z niektórych zwolnionych z opłaty materiałów. Taki skutek byłby ewidentnie niezgodny z celem środowiskowym AGL wskazanym przez Zjednoczone Królestwo. Ponadto w tych okolicznościach potencjalnie korzystny skutek dla środowiska – w świetle tego samego celu – polegający na wyczerpaniu w pierwszej kolejności istniejących zapasów kruszywa „pochodnego” z gliny, łupku, kaolinu, gliny garncarskiej i łupku ilastego, nie jest wystarczający, aby uzasadnić stwierdzone zróżnicowanie podatkowe, ponieważ ze względu na to, że skutek ten nie jest ograniczony w czasie, może on – z zastrzeżeniem dowodu przeciwnego, którego Zjednoczone Królestwo nie przedstawiło w niniejszej sprawie – stworzyć podobne problemy w związku ze składowaniem odpadów kruszywa pochodzących z innych materiałów objętych opłatą, na które popyt został tymczasem przekierowany, co byłoby również sprzeczne z celem środowiskowym AGL.
- 91 Dlatego też w świetle całości powyższych rozważań, które wskazują na istnienie korzyści o charakterze selektywnym w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, Komisja nie miała prawa dojść do wniosku w pkt 34 i 43 zaskarżonej decyzji, że „korzyści, jakie mogą powstać dla niektórych przedsiębiorstw w wyniku określenia zakresu zastosowania AGL, uzasadnione są charakterem i ogólną strukturą [rozważanego] systemu podatkowego”.
- 92 Komisja zinterpretowała zatem mylnie w niniejszej sprawie pojęcie pomocy w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE, wobec czego należy uwzględnić zarzut pierwszy, w zakresie w jakim dotyczy on istnienia zróżnicowania podatkowego dokonanego przez AGL i braku uzasadnienia w tym względzie charakterem lub ogólną strukturą rozważanego systemu podatkowego.
- 93 Wreszcie Sąd uznaje za konieczne zbadanie zastrzeżenia opartego na mylnym zinterpretowaniu pojęcia pomocy w odniesieniu do dokonanej przez Komisję oceny zwolnienia wywozu kruszywa, które to zastrzeżenie dotyczy aspektu zaskarżonej decyzji nieobjętego zastrzeżeniem uwzględnionym w poprzednim punkcie.

W przedmiocie zwolnienia wywozu kruszywa

- 94 Jak wynika z art. 16 ust. 2 ustawy, terytorialny zakres stosowania AGL jest ograniczony do terytorium Zjednoczonego Królestwa, z takim skutkiem, że wprowadzenie do obrotu kruszywa poza tym terytorium, czyli każda transakcja gospodarcza związana z jego wywozem, jest zwolniona od opłaty [zob. także art. 13 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego do ustawy]. W tym względzie należy przypomnieć, że skarżąca wnosi do Sądu o zakwestionowanie rozumowania zawartego w pkt 33 zaskarżonej decyzji, zgodnie z którym władze Zjednoczonego Królestwa nie są w stanie kontrolować wywozu kruszywa, co powoduje ryzyko nierównego traktowania wywożonego kruszywa (zob. pkt 29 powyżej).
- 95 W celu ustalenia, czy zwolnienie wywozu stanowi korzyść o selektywnym charakterze na rzecz niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów, należy ocenić – zgodnie z zasadą przytoczoną w pkt 47 powyżej – w pierwszej kolejności, czy kruszywo wywożone i kruszywo wprowadzane do obrotu na terytorium Zjednoczonego Królestwa znajdują się w porównywalnych, jeśli nie identycznych sytuacjach.
- 96 W powyższym względzie należy przypomnieć, że w ramach analizy zawartej w pkt 174–178 ww. w pkt 8 wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym Trybunał stwierdził, że Sąd naruszył prawo przy stosowaniu art. 253 WE w odniesieniu do wykładni zakresu uzasadnienia przedstawionego w pkt 33 zaskarżonej decyzji (ww. w pkt 1 uchylony wyrok, pkt 150). Trybunał wyjaśnił

w szczególności, że to uzasadnienie „odnosi się więc do nierównego traktowania, które wynikałoby – przy braku zwolnienia kruszywa wywożonego – z faktu, że kruszywa wprowadzane do obrotu w Zjednoczonym Królestwie są zwolnione, jeżeli wykorzystywane są do określonych celów, podczas gdy kruszywa wykorzystywane do tych samych celów w państwie przywozu podlegałyby AGL ze względu na brak środków kontroli władz [Zjednoczonego Królestwa] w odniesieniu do zastosowania kruszyw poza terytorium [tego państwa członkowskiego]” (ww. w pkt 8 wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 176).

- 97 Jak Komisja wskazała w pkt 33 zaskarżonej decyzji, mając na uwadze cel AGL, która zmierza do opodatkowania tylko materiałów wykorzystywanych jako kruszywo, należy stwierdzić, że materiały wprowadzane do obrotu w Zjednoczonym Królestwie i materiały wywożone za granicę znajdują się rzeczywiście w odmiennych sytuacjach ze względu na to, że po wywozie stosowanie rozstrzygającego kryterium opodatkowania, mianowicie gospodarczego wykorzystania w charakterze kruszywa, nie może już co do zasady być sprawdzone przez władze [Zjednoczonego Królestwa]. Nie będą one bowiem mogły lub będą mogły jedynie z trudem ustalić, czy wywieziony materiał może być używany lub wykorzystany jako kruszywo, czy rzeczywiście będzie wykorzystany lub czy będzie wykorzystany do innych celów, co zależy również od wymagań regulacyjnych obowiązujących w krajach przeznaczenia. W tym względzie nie zasługuje na uwzględnienie argument skarżącej, zgodnie z którym władze Zjednoczonego Królestwa mogą wyjątkowo łatwo ustalić właściwości fizyczno-chemiczne materiałów przeznaczonych do wywozu, aby tym samym określić, czy są one odpowiednie lub nieodpowiednie do wykorzystania w procesach umożliwiających skorzystanie ze zwolnienia na podstawie AGL. Zakładając nawet, że taka sytuacja miałaby miejsce, jak zauważono w pkt 53 i 54 powyżej, uznanie za „kruszywo” lub zwolniony z opłaty materiał nie zależy właśnie od tych właściwości, lecz w szczególności od wyłączenia w każdym indywidualnym przypadku niektórych materiałów – wskazanych z nazwy lub otrzymanych w wyniku niektórych procesów – z zakresu stosowania AGL. Ponadto okoliczność, że materiały wywożone i materiały wprowadzane do obrotu w Zjednoczonym Królestwie nie znajdują się w porównywalnej sytuacji, jest potwierdzona w świetle celu środowiskowego AGL (zob. pkt 63 powyżej), ponieważ w przypadku wywozu ustawodawca i władze Zjednoczonego Królestwa nie są w stanie przekierować za pomocą zróżnicowanego opodatkowania popytu na kruszywo zgodnie z tym celem.
- 98 Wreszcie argument skarżącej, zgodnie z którym 90% wywożonego i tym samym zwolnionego z opłaty kruszywa pochodzi z kamieniołomu granitu znajdującego się w Glensandzie w Szkocji i nie może zatem być wykorzystywane w procesach obróbki podlegających zwolnieniu w Zjednoczonym Królestwie, nie został wykazany. Niemniej nawet przy założeniu, że jego prawdziwość została wykazana, argument ten nie wystarcza do podważenia rozważań przedstawionych w pkt 97 powyżej. Jeśli nawet w przypadku ich gospodarczego wykorzystania jako kruszywa w Zjednoczonym Królestwie materiały te byłyby objęte opłatą, argument ten nie mógłby bowiem wykazać, że władze Zjednoczonego Królestwa są w stanie sprawdzić, że w kraju przeznaczenia wywożone materiały znajdują się sytuacji prawnej i faktycznej, w której, gdyby były przedmiotem takiego samego wykorzystania w Zjednoczonym Królestwie, podlegałyby AGL.
- 99 Dlatego też w braku porównywalności rozpatrywanych sytuacji skarżąca nie wykazała, że zwolnienie wywozu prowadzi do zróżnicowania podatkowego mogącego stanowić korzyści o charakterze selektywnym w rozumieniu art. 87 ust. 1 WE. Nie jest zatem konieczne badanie, czy to zwolnienie może zachęcać do wykorzystania kruszywa „pierwotnego”, a więc powodować konsekwencje sprzeczne z celem środowiskowym AGL, które mogłyby być uzasadnione jej charakterem i strukturą.
- 100 Mając zatem na uwadze powyższe rozważania, skarżąca nie wykazała, że w pkt 33 zaskarżonej decyzji Komisja naruszyła prawo, stwierdzając z jednej strony brak możliwości sprawowania przez władze Zjednoczonego Królestwa kontroli „wykorzystania kruszywa poza swoim terytorium”, a z drugiej strony konieczność „uniknięcia nierównego traktowania wywozu kruszywa”.

- 101 W związku z powyższym omawiane zastrzeżenie należy oddalić. Nie podważa to jednak niezgodności z prawem sentencji zaskarżonej decyzji, która wynika z pkt 43 tej decyzji, zgodnie z którą Komisja nie wnosi zastrzeżeń wobec AGL jako całości, ze względu na to, że jej „zakres zastosowania uzasadniony jest logiką i charakterem [rozważanego] systemu podatkowego”.
- 102 Mając na uwadze błędy popełnione przez Komisję przy stosowaniu pojęcia pomocy, stwierdzone w pkt 51–92 powyżej, należy zatem stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji – z wyjątkiem części dotyczącej zwolnienia obejmującego Irlandię Północną niebędącej przedmiotem niniejszego sporu – z powodu naruszenia art. 87 ust. 1 WE bez potrzeby orzekania w przedmiocie zarzutów drugiego, trzeciego i czwartego.

W przedmiocie kosztów

- 103 W wyroku wydanym w postępowaniu odwoławczym Trybunał orzekł, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie. W związku z tym do Sądu należy rozstrzygnięcie w niniejszym wyroku o całości kosztów związanych z poszczególnymi postępowaniami, w myśl art. 121 regulaminu postępowania przed Sądem.
- 104 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania przed Sądem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja przegrała sprawę, zgodnie z żądaniami skarżącej należy ją obciążyć kosztami postępowania przed Trybunałem i przed Sądem.
- 105 Zgodnie z art. 87 § 4 akapit pierwszy regulaminu postępowania przed Sądem państwa członkowskie, które przystąpiły do sprawy w charakterze interwenienta, pokrywają własne koszty. Zjednoczone Królestwo pokrywa zatem własne koszty postępowania poniesione przed Trybunałem i przed Sądem.

Z powyższych względów

SĄD (pierwsza izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

- 1) **Stwierdza się nieważność decyzji Komisji C(2002) 1478 wersja ostateczna z dnia 24 kwietnia 2002 r. dotyczącej sprawy pomocy państwa N 863/01 – Zjednoczone Królestwo/Opłata za wydobycie kruszywa, z wyjątkiem części dotyczącej zwolnienia obejmującego Irlandię Północną.**
- 2) **Komisja Europejska pokrywa własne koszty oraz koszty postępowania poniesione przez British Aggregates Association przed Trybunałem i Sądem.**
- 3) **Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej pokrywa własne koszty postępowania przed Trybunałem i Sądem.**

Azizi

Labucka

Frimodt Nielsen

Schwarcz

Gratsias

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 7 marca 2012 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności powstania sporu	2
Sporne postępowania i żądania stron	5
Co do prawa	8
1. Uwagi wstępne	8
2. W przedmiocie zarzutu pierwszego dotyczącego naruszenia art. 87 ust. 1 WE	8
Streszczenie uwag stron po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania	8
W przedmiocie przesłanek stosowania art. 87 ust. 1 WE	13
W przedmiocie kryteriów regulujących selektywny charakter korzyści	13
W przedmiocie „normalnego” opodatkowania przewidzianego przez AGL	14
W przedmiocie istnienia zróżnicowania podatkowego dokonanego przez AGL	16
– W przedmiocie kryteriów regulujących porównywalność rozpatrywanych sytuacji	16
– W przedmiocie porównywalności sytuacji kruszyw z gliny, łupku, kaolinu, gliny garncarskiej (ball clay) i z łupku ilastego z sytuacją innych kruszyw	17
– W przedmiocie zróżnicowania podatkowego porównywalnych sytuacji	18
W przedmiocie uzasadnienia charakterem i ogólną strukturą AGL	20
W przedmiocie zwolnienia wywozu kruszywa	21
W przedmiocie kosztów	23